

**EENBE
ROEP
METTOE
KOMST**

VISIE ACCOUNTANCY

VERBREDING

Overzicht uitkomsten fase 1 visieproces
December 2016 – juli 2017

IN TOTAAL BESTAAT HET VISIEPROCES 'EEN BEROEP MET TOEKOMST' UIT 3 FASES: VERBREIDING; VERDIEPING EN VERANKERING.

FASE 1 is gestart najaar 2016 met de presentatie van het inspiratiedocument van de Arenagroep. Vervolgens hebben er ruim 30 verbredende en inventariserende sessies met ledengroepen, commissies, afdelingen en themabijeenkomsten plaatsgevonden. De achterban is over de volle breedte gevraagd om mee te denken.

FASE 2 start in juli 2017 en staat in het teken van verdieping met een aantal themagroepen. Betrokkenen en experts worden gevraagd over specifieke thema's en dilemma's mee te denken en te adviseren. Deze fase eindigt op de ALV in december 2017, als een visiedocument wordt voorgelegd, die de bouwstenen oplevert voor fase 3.

FASE 3 start vanaf januari 2018 en loopt door tot de ALV in juni 2018. Hierbij gaat het om verankering van strategie en beleid. In deze laatste fase werken we op basis van een visiedocument een nieuw meerjarenplan uit, dat we ter goedkeuring zullen voorleggen aan de ALV van juni 2018. Dat is niet verplicht volgens onze eigen regels, maar als bestuur vinden wij het van groot belang voor het draagvlak.

S

SAMENVATTING

EEN BEROEP MET TOEKOMST: VISIEVORMING TOT NU TOE

Wat hebben de ruim 30 bijeenkomsten en dialoogsessies met leden over de toekomst van het beroep opgeleverd? Wat moet er veranderen? Wat blijft belangrijk?

En: wat verwachten leden van hun beroepsorganisatie?

1. Wat er verandert

De impact van digitalisering is niet te onderschatten. Accountants moeten hun IT-kennis op orde hebben om risico's in de bedrijfsvoering te kunnen inschatten en kwaliteit in controles te bieden. Leden zien een verbreding van de zekerheidsverschaffing. Klanten willen zowel financieel zekerheid als over duurzaamheid, ICT of soft controls.

De verschillen in functies van de accountant nemen toe. Onder de noemer accountant vallen de controleur van een internationaal beursfonds, maar de accountant is ook vertrouwenspersoon voor de ondernemer of financieel manager. De accountant kan niet alles zelf. Ontwikkelingen op het gebied van ICT, en in de advisering, nopen de accountant tot een verbreding van zijn competenties. Maar de noodzaak neemt toe om onderling kennis te delen en met andere vakgebieden samen te werken.

2. Wat belangrijk blijft

De maatschappelijke relevantie van het beroep blijft onverminderd belangrijk. De accountant blijft van groot belang voor het bieden van zekerheid en vertrouwen in het maatschappelijk verkeer. Dat komt steeds terug in de bijdragen van leden.

3. Wat blijft binden

Accountant zijn staat voor een normenkader waarin ethiek en het bieden van kwaliteit voorop staat. Dat bindt ons. Evenals de opleidingen tot accountant die we allen gevolgd hebben en blijven onderhouden.

4. De beroepsorganisatie

De toekomstige beroepsorganisatie moet volgens de leden maatschappelijk stelling nemen, de belangen behartigen en de dialoog aangaan. Daarnaast zou er bij de beroepsorganisatie meer aandacht en ruimte moeten zijn voor de verschillende bloedgroepen. Houd bij dat alles echter de gemeenschappelijke basis in stand, gaven de leden mee. De beroepsorganisatie zou, in deze snel veranderende tijden, flexibiliteit en aanpassend vermogen moeten laten zien.

EEN BE ROEP MET TOE KOMST

Hoe ziet het vak van accountant er uit over tien, vijftien jaar? Hoe zorgen wij ervoor dat ons vak relevant blijft? Of voorkomen we dat we worden vervangen door geavanceerde do-it-yourself-boekhoudprogramma's of robots? Kunnen wij het vertrouwen herstellen en zo ja, hoe?

Voorjaar 2016 besloot de NBA om te starten met het visieproces 'Een Beroep met Toekomst'. Wens was meer te werken vanuit een eigen agenda, vanuit een eigen en gezamenlijk gedragen visie op de toekomst. Dat zou ons in staat stellen beter richting te geven aan alle veranderingen en uitdagingen die op ons afkomen. Werken vanuit een eigen agenda maakt krachtiger. Geeft nieuwe energie, is richtinggevend, motiveert en zorgt voor groei in de aanwas van goede en gedreven accountants. Het belangrijkste is om met die eigen agenda samen onze toekomst te maken en te zorgen dat het gemeenschappelijk belang van onze sector als geheel zwaarder weegt dan de deelbelangen.

De spil van ons vak is het toevoegen van betrouwbaarheid aan complexe informatie ten behoeve van transacties in het economisch verkeer. Met het visieproces willen we achterhalen wat nodig is om dat ook in de toekomst optimaal te blijven doen. Belangrijke vragen daarbij zijn: hoe kunnen we vertrouwen herstellen, maatschappelijke waarde creëren en optimaal samenwerken als beroepsgroep?

Startschot

Kort voor de kerst 2016 brachten we als startschot voor de visiediscussie het inspiratiedocument 'Een beroep met Toekomst' uit. Opgesteld door de zogenoemde Arenagroep, een groep van ongeveer twintig 'koplopers en frisdenkende' van binnen en buiten het accountantsberoep. Een open uitnodiging aan alle leden van de beroepsgroep om mee te denken over de toekomst van het beroep.

Naast het toevoegen van betrouwbaarheid aan complexe informatie als centrale spil, onderscheidde de Arenagroep drie pijlers voor het beroep: verdiend vertrouwen (transparantie in kwaliteit en maatschappelijke stellingname), toegevoegde waarde (onderscheidende proposities en maatschappelijke risico's in beeld) en meervoudige rollen (ketensamenwerking en multidisciplinaire competenties). Het inspiratiedocument van de Arenagroep diende als uitgangspunt voor de visiediscussies met de leden.

Eerste fase: verbreding

De afgelopen maanden zijn de diverse NBA-organen in de gelegenheid gesteld om hun visie op de discussie te geven, uitgaande van het inspiratiedocument. De NBA beoogde daarmee een transparante en brede dialoog te voeren met zoveel mogelijk leden en andere stakeholders. Iedereen heeft de kans gekregen om op meerdere momenten in te haken in het debat, live, schriftelijk of on-line.

Wij zijn daarbij geen thema's uit de weg gegaan: publiek of privaat; pluriform of audit only; invloed van IT; verdien- en partnermodel; meer aandacht voor fraude en continuïteit; onze rol bij het bestuursverslag, de organisatie van de NBA. Vele onderwerpen passeerden de revue.

De organen die meededen aan de discussie in fase 1 van het visieproces zijn ruwweg in te delen in: ledengroepen, afdelingen, commissies en overige NBA-organen. Van alle bijeenkomsten is verslag gedaan. Deze verslagen zijn nauwkeurig geanalyseerd op thema's en aanbevelingen, hetgeen een aantal rode draden heeft opgeleverd.

Het net opgehaald

We merkten in de discussies dat er onder de leden grote behoefte was om met elkaar te spreken over waar het met de beroepsgroep en het beroep naar toe moet. Dit heeft waardevolle inzichten en contacten opgeleverd. Tegelijkertijd blijkt het soms lastig om ver vooruit te kijken. We blijken toch vaak met de bril van het verleden en vandaag te kijken naar de zeer nabije toekomst. Relatief vaak ging het in de discussies ook over de beroepsorganisatie 3.0 in plaats van over het beroep 3.0.

Wat belangrijk blijft

In de discussie met leden werd steeds weer duidelijk dat vrijwel allen van mening zijn dat de rol en de betekenis van de accountant in de maatschappij onverminderd hoog blijft, ongeacht de soort functie die hij of zij vervult. Zeker in een samenleving waarin het vertrouwen in instituties onder druk staat, moet de accountant vanuit zijn natuurlijke rol in staat zijn betrouwbaarheid toe te voegen.

De wijze waarop de maatschappij naar de accountant kijkt, verandert echter wel. Er ontstaat een toenemende behoefte aan zekerheid over een breed scala aan (nieuwe) onderwerpen, zoals niet-financiële informatie, MVO (ESG) informatie, soft controls en IT. Houden we het bij het vertrouwde domein of is het zaak assurance naar andere terreinen uit te breiden?

Algemeen overheerste in de discussies het gevoel dat de toekomst ook mogelijkheden biedt voor het geven van assurance over niet-financiële informatie. De werkgroep ESG Assurance hamerde hier op: "Die informatie wordt steeds belangrijker in onze maatschappij met fundamentele gevolgen voor ons beroep. ESG zou beter ingebed moeten worden in brede opleiding."

De Commissie Jaarverslaggeving dacht ook in die richting. "Er is een groeiende behoefte aan vrijwillige assurance van niet-financiële informatie en de roep van stakeholders om meer assurance." Het zou volgens die commissie ook goed zijn een wettelijke controleplicht voor niet-financiële informatie te introduceren.

De Sectorcommissie Verzekeringsmaatschappijen en Pensioenfondsen stelde de vraag of de accountant zich moet blijven richten op betrouwbare verslaglegging, of moet gaan voor het geleidelijk verbreden van zijn scope. "Het dilemma spitst zich toe op meer aandacht voor de steeds complexer wordende verslaggeving of meer aandacht

IS DE TITELBESCHERMING ER OVER 10 JAAR NOG?

Zou de titelbescherming er over tien jaar nog zijn? “Ik zie de titel toch als een waarborging van kwaliteit”, aldus een accountant in business. Hij hecht aan zijn titel. “Omdat ik het diploma heb gehaald en volgens de normen en kwaliteitsstandaarden wens te werken.”

De Arenagroep stelde al dat er ‘waarschijnlijk’ een vorm van publieke beoordeling van accountants zal ontstaan. Ook daar ging het over tijdens de bijeenkomsten. Hoe kunnen de diensten van accountants worden beoordeeld? “Ik ben geen voorstander van een keurmerk voor accountants. Het begrip accountant is al een keurmerk op zich.” Een ander zag heil in een ratingsysteem. “Waarbij een klant bijvoorbeeld kan zien welke competenties een accountant in huis heeft. Net zoals je hotels kunt kiezen op basis van beoordelingen bij Booking.com.”

voor verbreding naar onderwerpen zoals duurzaamheid, systemen, datakwaliteit, rapportages en modellen.” Accountants in Business (AIB) zei hierover het volgende: “Nummer één voor ons is het geven van trust, assurance. Stakeholders blijven daar behoefte aan houden. Daarnaast wordt de accountant vaker gevraagd om iets te vinden van de toekomst. Hij moet hiervoor wel tijdig de juiste bagage hebben.”

De Commissie Governance, Risk en Compliance wijst ook op de behoefte aan meer assurance, maar plaatste tegelijkertijd een kanttekening. “Terwijl de behoefte aan assurance toeneemt, is de vraag of men zich hiervoor tot accountants blijft wenden naast externe deskundigen. Bijvoorbeeld deskundigen op het terrein van cyber security of MVO-gerelateerde rapportages.”

Wat blijft binden

In de discussies werd ook besproken wat de leden over de volle breedte bindt. Daarover was men eensgezind. Wat accountants bindt is hun (ethische) kwaliteitskader en gemeenschappelijke opleiding. Accountant zijn staat voor een normenkader waarin ethiek en het bieden van kwaliteit voorop staat. Daarmee onderscheiden zij zich wezenlijk van andere beroepsbeoefenaren. En juist dat positioneert hen goed om ook in de toekomst vertrouwen te blijven toevoegen aan informatie, financieel of niet-financieel.

Impact digitalisering groeit

In bijna alle bijeenkomsten kwam de impact van digitalisering en robotisering op het beroep als een van de eerste zaken op tafel als er werd gesproken over de toekomst. “Dat is nu al aan de gang en zal alleen maar toenemen.” Verwacht wordt dat de digitalisering een grote invloed op de rol van de accountant zal krijgen. Enerzijds als bedreiging (verschuiving van werkzaamheden en achterstand in kennis), anderzijds als kans (nieuwe diensten en markten).

De accountant moet zich dus bekwamen op het gebied van ICT. In één van de sessies gingen slechts enkele groene kaarten omhoog bij de vraag of de deelnemers menen zelf over voldoende ICT-kennis te beschikken voor het beroep van morgen. “Een handvol beschikt over een SBR-certificaat. Laat staan dat er daadwerkelijke kennis is van blockchain of data-analyse.”

Digitalisering zal volgens de beroepsgroep leiden tot het verdwijnen van werkzaamheden: “Het verrijken van informatie verdwijnt”, aldus één van de accountants tijdens een ledenvergadering. “Die rol wordt overgenomen door banken, Google of misschien wel de Belastingdienst.”

En de werkzaamheden die blijven, versnellen: “De jaarrekening verliest relevantie. Het verantwoordingsstuk is niet onbelangrijk, maar komt anders tot stand. We moeten niet meer wachten tot het einde van het jaar om in gesprek te gaan over de cijfers. Het wordt advisering op basis van realtime informatievoorziening.”

Ook het ledengroepbestuur Intern- en Overheidsaccountants (LIO) wees op ICT-ontwikkelingen zoals block chain, data sciences, algoritmes en robotisering. Daarnaast komen er steeds meer bronnen beschikbaar om informatie te checken. “De accountant ontwikkelt zich tot een soort factchecker.”

De Sectorcommissie Banken, Beleggingsinstellingen en -ondernemingen: “Door verdergaande digitalisering, robotisering en clouddienstverlening zijn daarop gebaseerde technieken van accountantscontrole nodig om kwalitatief hoogwaardige accountantsproducten te kunnen blijven leveren.”

Verschillen in functie nemen toe

Tijdens de discussies werd veel gesproken over de breedte van de beroepsgroep en de vele verschillen in functie en hoe dat zich gaat ontwikkelen naar de toekomst. Zo werd tijdens een van de afdelingsbijeenkomsten genoemd: “We moeten niet uit het oog verliezen dat er een belangrijk verschil bestaat tussen de (inter)nationale praktijk van een controlerend oob-accountant en de praktijk van een mkb-accountant die optreedt als trusted advisor.”

Tijdens een speciale mkb-visiebijeenkomst werd gezegd dat in dat domein de accountant zijn huisartsenfunctie niet zal verliezen. Hij is en zal de trusted advisor blijven. Daar ligt een ‘fantastische kans’, ook en vooral in het mkb. “Maar dan moeten we wel die rol pakken.”

Noodzaak tot kennisdelen en samenwerken groter

De leden verwachten dat de noodzaak tot kennisdelen en samenwerking in de informatieketen steeds meer toeneemt. Niet alleen tussen de verschillende soorten accountants, maar ook met andere partijen. Een groep accountants in business was tijdens één van de bijeenkomsten kritisch over de openbare accountant: “Vaak weet hij niet wat er in het bedrijf speelt. Er is te weinig kennis van zaken van de business.” Het ledengroepbestuur van de Intern en Overheidsaccountants benoemde dat anders: “Stimuleer de samenwerking van de verschillende soorten accountants in de keten.”

De kerngroep (leden die actief zijn in NBA-besturen, -raden en -commissies) vindt dat de accountant generalist moet zijn. “Hij kan niet alles zelf weten, dus hij moet in multidisciplinaire teams kunnen werken.” Afdeling Oost zei het als volgt: “Waarom zoeken we als titeldragers in de keten, van controller, controleur en adviseur tot samenstellers en opsteller, niet de verbinding in de keten? Die lijn zouden we als uitgangspunt moeten nemen.”

Ook de Sectorcommissie Banken, Beleggingsinstellingen en -ondernemingen benoemde het belang van de financiële keten. “Vanwege de complexiteit en de benodigde kennis – understanding the business – is een hechte samenwerking tussen de externe accountant, de interne accountant of auditor en accountant in business noodzakelijk.”

Verbreding van competenties

Al deze ontwikkelingen vragen om een flexibele opleidingsstructuur, die snel kan worden aangepast. Tijdens de ledenvergaderingen kregen accountants tal van stellingen voorgelegd. Bijvoorbeeld: De toekomstige accountant moet een soort duizendpoot zijn: intelligent, empathisch, ervaren, vaktechnisch, digitaal onderlegd, visionair en creatief. “Als je deze kwaliteiten allemaal hebt, word je geen accountant. Dan word je Mark Zuckerberg of Bill Gates”, verzuchtte een van de leden. Maar een ander vond juist dat dit de eigenschappen zijn die de accountant onderscheiden van andere financieel-administratieve beroepen. “Een goede accountant heeft deze competenties nu ook al.”

Logischerwijs benadrukte ook de Raad voor de Praktijkopleidingen in zijn bijdrage het belang van het doorontwikkelen van kerncompetenties. “De opleiding moet aansluiten op een pluriforme beroepsuitoefening en specialisatie op deelterreinen van de accountancy, verder toenemende invloed van ICT/digitalisering en samenwerking in divers samengestelde teams. Ook met deskundigen vanuit andere verwante disciplines.”

Het belang van de competenties werd ook tijdens de ledenbijeenkomsten van de NBA in het land gezien, zoals bij Afdeling Oost: “Veel accountants worden technisch opgeleid, maar dat deel kalft af. De emotionele vaardigheden worden belangrijker.”

Omdat het vak snel verandert, moeten opleidingen volgens NBA Young Profs sneller kunnen reageren. “De inrichting lijkt daar nog niet toe in staat.” Daarnaast moet volgens de Young Profs worden bekeken hoe buitenstaanders meer betrokken kunnen worden bij opleidingen. “Zij kunnen hun kennis inbrengen bij de inrichting van opleidingen, waardoor deze beter en sneller kunnen anticiperen.”

Cultuur en gedrag: open en gericht op de omgeving

De meeste leden waren het erover eens dat er een verandering in cultuur en gedrag moet plaatsvinden. Zowel bij de individuele accountant, als bij de kantoren. Daarvoor is het belangrijk om in dialoog te treden met het maatschappelijke verkeer en om te participeren in internationale ontwikkelingen.

Volgens het Platform oob-accountantsorganisaties is er een cultuurverandering binnen accountantskantoren noodzakelijk. “Er is meer aandacht voor de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer nodig.”

Interessant in dat licht waren discussies over wie voorop staat voor het accountantsberoep. De klant? Of het maatschappelijke verkeer? In veel bijeenkomsten waren de stemmen verdeeld. “Het hoeft ook geen keuze te zijn”, kwam als nuance uit één van de bijeenkomsten. Tijdens de bijeenkomst over de mkb-accountant werd gezegd: “Vul je rol ruimer in dan alleen voor de klant. Je werkt ook voor de maatschappij. De economie draait om vertrouwen en zekerheid. Zonder het toevoegen van betrouwbaarheid en zekerheid in welk segment dan ook, worden we veredelde boekhouders.”

Een ander voegde toe: “Als we het maatschappelijk verkeer als onze klant zien, is een wettelijke verankering belangrijk. Dat rechtvaardigt wettelijke bescherming.” Als de klant voorop staat, dan mag advisering een grotere rol spelen en is de wettelijke bescherming van het beroep minder noodzakelijk. “Is er een publiek belang in het mkb en rechtvaardigt dat belang dan de noodzaak om het werk publiekrechtelijk te blijven regelen voor de accountant in het mkb?”, vroeg een mkb-accountant aan de andere aanwezigen.

Koepel of publieke beroepsorganisatie?

De structuur van de NBA kwam uitgebreid aan bod tijdens de ledenbijeenkomsten. De verschillen tussen de diverse soorten accountants nemen toe. Wat voor beroepsorganisatie past daarbij? Moet de beroepsorganisatie een publieke beroepsorganisatie worden, met regelgeving en toezicht? Of een koepel met zelfstandige ledengroepen? Of moet deze georganiseerd worden via afzonderlijke belangenverenigingen? Dat was een vraag die in de vorm van een poll bij een groot deel van de bijeenkomsten gesteld werd. Geaggregeerd over alle bijeenkomsten waar gestemd werd, staken de stemmen. 34 procent kiest voor een publieke beroepsorganisatie, 36 procent zegt een koepel en 31 procent wil afzonderlijke belangenverenigingen.

Er bestaat dus nog geen eenduidige mening of er een federatie of zelfs aparte beroepsorganisaties moeten komen. Een belangrijk deel hoopt dat de gemeenschappelijke basis blijft bestaan. “Ik hoop dat van ganser harte, maar ik vrees dat het niet gaat gebeuren.” Het is volgens sommige accountants beter als de NBA “een huis met meerdere kamers” is: “Sommige accountants in business komen terecht in functies als controller, of in algemeen management. Die groepen zou de NBA afzonderlijk moeten benaderen.”

De deelnemers vragen de NBA om zich vooral toe te leggen op producten en diensten (27 procent) en het maatschappelijk debat (26 procent). Ook opleidingen door de beroepsorganisatie worden belangrijk gevonden (23 procent).

Vooraf doorgaan

Met welke activiteiten zou de NBA meteen mogen stoppen? In het antwoord bleek grote eensgezindheid: alle huidige activiteiten moeten onverminderd doorgang vinden. Een kleine minderheid vond dat (inter)nationale lidmaatschappen geschrapt mogen worden of dat aan de lobby bij de overheid een eind mag komen.

De diverse afdelingen vinden het belangrijk dat de NBA veel aandacht heeft voor maatschappelijke stellingname en belangenbehartiging. Daar hoort goede voorlichting naar het maatschappelijk verkeer bij. “De NBA zou meer voorlichting kunnen geven over soorten producten van de accountant, om een verwachtingskloof te voorkomen.” Er is volgens accountants een belangrijke rol weggelegd voor de NBA in het uitleggen van wat een accountant eigenlijk doet. “En waar hij voor staat. Maak duidelijk met welk type accountant je te maken hebt. Een controlerend accountant, een mkb-accountant of een financieel manager?”

Overall vond men dat de beroepsorganisatie in de toekomst flexibel moet opereren, met aandacht en ruimte voor de verschillen. En met belangenbehartiging hoog op de agenda. “Blijf doen wat je doet, maar verleg de prioriteiten en organiseer het anders.”

NEDERLAND BIEDT INSPIRATIE

Het is interessant kennis te nemen van internationale publicaties over het accountantsberoep, zoals die van IFAC, AICPA en ACCA. Deze zijn in hun geheel terug te vinden op de themapagina op nba.nl. Het Overleg Internationaal Vertegenwoordigers constateert dat Nederland inspiratie biedt: “Groot-Brittannië is een belangrijker gidsland voor audit-regelgeving. Maar Nederland staat in de accountancy wereldwijd bekend om haar traditie als positieve denker, inspirator, innovator en early adopter. De Nederlandse traditie kan beter worden ingezet door het intensiever internationaal delen van eerste ervaringen met innovatie. Denk onder andere aan data-analyse, publieke management-letters, de Code en ESG”.

HOE NU VERDER?

DE RODE DRADEN

Voor het bestuur hebben de visiediscussies een aantal duidelijke rode draden opgeleverd.

- Er is een brede bevestiging van het veranderend beroepsperspectief zoals de Arenagroep dat aangeeft. De commissies, raden, besturen en afdelingen van de NBA herkennen de trends, de nieuwe rollen en de 'streefbeelden' zoals die worden beschreven in het inspiratiedocument.
- Minder eenduidig zijn de opvattingen als het gaat om de consequenties van de veranderingen. Over het tempo van de veranderingen verschillen de meningen. Sommigen zijn van mening dat de urgentie hoog is, anderen wijzen op de weerbarstigheid van langlopende dossiers als 'integrated reporting' of SBR.
- De maatschappelijke relevantie van het beroep staat buiten kijf en mede om die reden wordt ook de publieke status van het beroep breed gesteund (los van de vraag of er daarnaast andere vormen van erkenning ontstaan). Maar er zijn zowel leden die de wettelijke bescherming willen uitbreiden als leden die dit willen beperken. Anderen vragen om de invoering van een extra keurmerk.
- Leden steunen een brede definitie van het beroepsdomein van de accountant. Dat heeft gevolgen voor de inrichting van de beroepsorganisatie, die op een brede basis gestoeld zou moeten zijn. Tegelijkertijd klinkt er een dringende roep om de noodzakelijke ruimte voor differentiatie en flexibiliteit.
- Er is een uitgesproken behoefte aan meer belangenbehartiging en een zichtbaarder maatschappelijk profiel. Minder expliciet en eenduidig zijn leden over de wijze waarop dat profiel moet worden ingevuld.

Op basis van bovenstaande bevindingen geven we fase twee vorm. Een aantal themagroepen gaat aan de slag, waar nodig aangevuld met kennis en kunde van experts. Deze themagroepen worden op de volgende niveaus ingericht.

1. HET BEROEP: MAATSCHAPPELIJKE LEGITIMATIE EN POSITIONERING.

Wat moet het beroep doen om zijn maatschappelijke relevantie en legitimatie te behouden?

Wat verwacht het maatschappelijke verkeer? Hoe kan het beroep op een meer zichtbare, positieve en constructieve wijze een bijdrage kan leveren aan het maatschappelijk debat?

2. DE BEROEPSBEOEFENAAR – MEERWAARDE, INNOVATIE EN DIVERSE ROLLEN

Nieuwe diensten, nieuwe technologieën, nieuwe competenties. Met welke diensten kan de accountant in de toekomst relevant en onderscheidend blijven? Wat is het effect van de technologie? Hoe kunnen beroep en beroepsorganisatie hun achterstand op het gebied van technologie ombuigen in een voorsprong? Welke competenties en opleidingen zijn nodig om een relevante rol in de maatschappij te blijven vervullen? Bij dit thema is het ledenperspectief dominant.

3. DE BEROEPSORGANISATIE

Welke kenmerken dient de toekomstige beroepsorganisatie te hebben om de nieuwe visie concreet vorm te geven?

Als eerste wordt de bestuursvisie op de thema's 1 en 3, 'Beroep' en 'Beroepsorganisatie', uitgewerkt. Deze zal - nadat ze eind september is voorgelegd aan een breder stakeholdersforum - in oktober gereed zijn. Vervolgens wordt deze visie in het publieke debat gebracht. Dan zal ook themagroep 2 starten om de uitwerking vanuit ledenperspectief gestalte te geven.

Specifiek onderdeel binnen het thema 'Beroep' is de inrichting van accountantsorganisaties en het bestel waarbinnen ze fungeren. Hoe gaan we om met het vraagstuk dat de opdrachtgever van een controle ook de rekening betaalt? Wat zijn de voor- en nadelen van de huidige verdien- en partnermodellen? Dit onderwerp valt samen met de veranderagenda van de Stuurgroep Publiek Belang. Deze stuurgroep zal de regie over dit onderwerp voeren en in het najaar een eerste paper publiceren

VERDER LEZEN....

De NBA heeft alle documenten die te maken hebben met het visieproces op een rij gezet.

Download het inspiratiedocument, verslagen van de diverse visiebijeenkomsten en debatsessies, rapporten en achtergrondartikelen.

www.nba.nl/projecten/visie/projecten-visie-publicatiesdownloads-toekomst-accountantsberoep

Wie gaven hun inbreng in het visieproces?

Leden Afdeling Zuid-Holland	Werkgroep ESG Assurance
Leden Afdeling Noord	Raad voor de Praktijkopleidingen
Leden Afdeling Noord-Holland	Sectorcommissie Verzekeringsmaatschappijen en Pensioenfondsen
Leden Afdeling Oost	Overleg Internationaal Vertegenwoordigers
Leden Afdeling Centrum	Sectorcommissie Banken, Beleggingsinstellingen en -ondernemingen
Leden Afdeling Zuid	Accountancy Platform Zorgverzekeraars
Ledengroepbestuur Accountants in Business	Raad voor Toezicht
Ledengroepbestuur Intern- en Overheidsaccountants	Werkgroep Decentrale Overheden (WGDO)
Ledengroepbestuur Openbaar Accountants	Raad van Advies
Platform oob accountantsorganisaties/ OPAK	Bestuur NBA
NBA Young Profs	Deelnemers Themabijeenkomst Technologie (Algemene ledenvergadering NBA)
Kerngroep NBA	Themabijeenkomst Kantoor De Jong & Laan
Governance Risk en Compliance Commissie	Leden tijdens open bijeenkomst MKB-accountant
Adviesgroep Cultuur, Ethiek en Gedrag	Deelnemers Open Online dialoog (synthetronsessie)
Commissie Jaarverslaggeving	Adviescollege voor Beroepsreglementering
Commissie MKB	Sectorcommissie COZIEK
Signaleringsraad	

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl